

Hafaliad adwaith hydrogen ac ocsigen: Triongl Johnstone

Amcanion dysgu

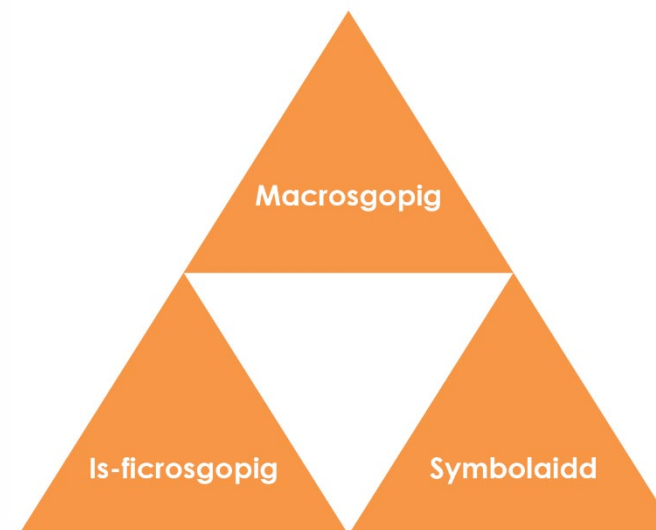
- 1 Adnabod y fformiwlâu cemegol sy'n cael eu defnyddio yn yr hafaliad.
- 2 Dehongli'r symbolau cyflwr sy'n cael eu defnyddio yn yr hafaliad.
- 3 Disgrifio beth mae'r hafaliad cemegol cytbwys yn ei ddangos.

Cyflwyniad

Gellir cynrychioli'r adwaith rhwng hydrogen ac ocsigen fel hafaliad cemegol cytbwys. Mae hyn yn dangos y berthynas rhwng nifer y moleciwlau hydrogen ac ocsigen sy'n adweithio a'r moleciwlau dŵr a gynhyrchir. Mae symbolau cyflwr yn dangos cyflwr pob adweithydd a chynnyrch.

Triongl Johnstone

Ym maes cemeg, rydym yn gwneud synnwyr o'r pethau y gallwn eu gweld drwy gynrychioli'r hyn na allwn ei weld drwy ddefnyddio fformiwlâu, hafaliadau, diagramau a modelau.

Mae triongl Johnstone yn ffordd o feddwl am y gwahanol gysyniadau hyn fel gwahanol gorneli triongl:

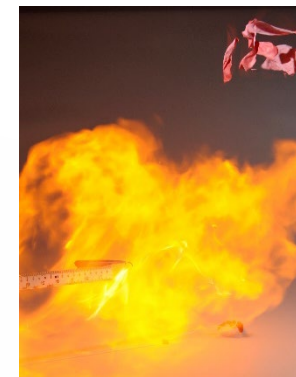
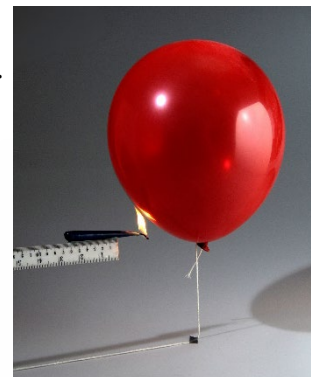
- Macrosgopig – beth allwn ni ei weld. Meddyliwch am y priodweddau y gallwn eu harsylwi, eu mesur a'u cofnodi.
- Is-ficrosgopig– llai nag y gallwn ei weld. Meddyliwch am y lefel ronynnol neu atomig.
- Symbolaidd– cynrychioliadau. Meddyliwch sut rydym yn cynrychioli syniadau cemegol, gan gynnwys symbolau a diagramau.

Mae gallu cysylltu'r tair lefel wahanol hyn a symud rhyngddynt yn bwysig ar gyfer dealltwriaeth wyddonol.

Macrosgopig - beth allwn ni ei weld

Os caiff balŵn hydrogen ei thanio gan sblint sy'n llosgi, bydd yn ffrwydro gyda chlec uchel. Enwch y nwy yn yr aer sy'n adweithio â'r hydrogen.

Awgrymwch pam na arsylwir ar ddŵr hylif ar ôl yr adwaith.

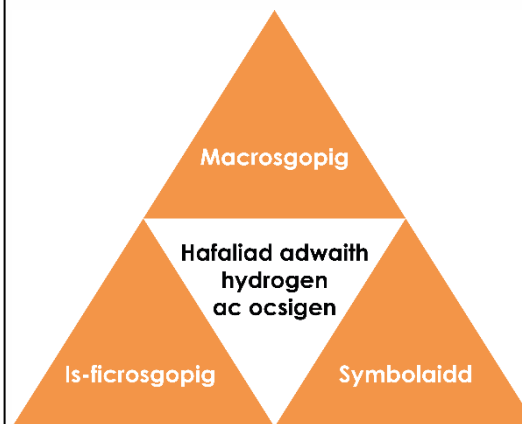
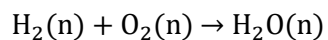
© Science Photo Library

Is-ficrosgopig - llai nag y gallwn ei weld

Ychwanegwch rifau at y frawddeg i ddisgrifio beth mae'r hafaliad cemegol cytbwys yn ei ddangos.

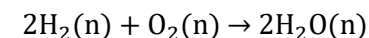
Mae pob _____ foleciwl o hydrogen yn adweithio ag _____ moleciwl o ocsigen i gynhyrchu _____ foleciwl o ddŵr.

Eglurwch pam na all yr hafaliad canlynol fod yn gywir.

Symbolaidd - cynrychioliadau

Rhowch fformiwla gemegol pob adweithydd a chynnyrch yn yr hafaliad:

hydrogen: _____

ocsigen: _____

ddŵr: _____

Rhowch gyflwr yr adweithyddion a'r cynnyrch.